

Falunkban alig lehet valami kultúrát észrevenni, a színelőadásokon kívül nincs és nem is volt még soha komoly kultúrprogram. Van ugyan kultúrköre a falunak, de arról jobb nem mondani kritikát. Műkedvelés persze van, közönség is van hozzá, csak a műértés nagyon kevés. Gyöngyösbokrétát és ehhez hasonlókat még nem rendeztek nálunk. Rádió a községben lehet 40—50 körül. Könyvtára van a Gazdakörnek és a Magyar Kultúrkörnek. Irodalomból általában a legrosszabb termékek vannak, melyekből alig lehet valamit tanulni. A napilapok: Napló, Új Hírek, Reggeli Ujság; folyóirat: Alföld, Színházi Élet. A munkásságnak volt csaknem 10 éven keresztül folyóirata: a Korunk, egy példányban, azonban anyagi okoknál fogva az idén megszűnt. Ismeretes volt még az ÉK három példányban és most van 28 HID.

Szabó Mihály

BE A VÁROSBA!

— Jóccakát!

A hideg esti levegőn át utóljára hangzott az apa mély és a gyerekek verébcsiripeléshez hasonló hangja. Az éjszaka lassan fődte be a földeket és a falut, mialatt az ember elhelyezte gyerekeit a kocsiban, szalmával és subájával fődve be őket.

— Jóccakát öcskös — hallatszik még egyszer a gyerekek elfojtott hangja a szalma alól. Anyjuk kétéves kis beteg öccsükkel, maga is betegen Mari néninél maradt, apjuk pedig ötükkal munkát, kenyeret és hajlékot keresve a városba indult. Szemükben csillogott a remény, az éhséget és a hideget szótlánul türték.

— Gyí Csillag! — hallatszott az úton időről-időre. A gyenge ló csontjai úgy neki feszültek a bőrének, mintha szerte akartak volna szóródni. Az első havat szemükbe fújta a szél. Hány gyerekek hoz örömet ez a hó.

— Hó! — hallatszik apjuk fojtott mormogása. Hallja a végrehajtó recsegő hangját, amint tegnap vagyona utolsó maradványa, háza árverésénél kiáltja: először, ... másodszor ...

A gyerekek mélyebben bújnak a szalmába és babról, meleg kályháról suttognak.

— Maca majd varrni tanul, egész nap ülni fog és lesz mit ennie, — súgja komolyan Márkó. — Én meg mehanikus leszek, tanulok majd és mester lesz belőlem, csak beérjünk. Hideg van.

— Én ovodába megyek. Azt mondják, hogy ott a kis gyermekeket tanítják és enni adnak nekik. Milyen szép is lesz! — így szól a kis Búció, lerázza a szalmát nedves orráról és megfélekezve az ételről, elalszik.

A hó egyre sűrűbben hullik. Az apa elbóbiskol egy pillanatra, a városbaérkezésről álmodik: munka van, keresik a dolgozni akaró embereket.

Fölriad, hideg van. A ló a sötétben alig császkal. Leugrik a

kocsiról és ugrálva kocog mellette. Nem gondolták, mikor elindultak, hogy ilyen sokáig tart majd az út. De nemsokára ott lesznek.

Ezt a nemsokát már századszor mondja.

Kora hajnalban értek a behavazott városba. Még mindenki alszik. Hova menjen a paraszt, kocsija terhével?

— Gyí Csillag! — Elhajtja a kocsit egy házig, melynek címét még a faluban kapta. Azt mondják jó ember, segíti a szegényeket. Halkan megkoccintja az ablakot... Vár... Újból kopog. Semmi válasz. Még néhányszor megismétli. Kis idő múlva kócos fejű, álmos szemű ember jelenik meg az ablakban és rákiált a megzavart parasztra:

— Mit akarsz? Mit dörömbölsz? Miért nem hagysz aludni?

— Mirkov Máté vagyok, uram, a pap küldött a faluból. Elhoztam a kocsiban...

— Ehm, a kocsiban! Mindjárt jövök!...

A fej eltűnik az ablakból, suttogás hallatszik a szobából.

— Mára, elhozták a malacokat.

Mára asszony pár perc múlva már ott van Máté kocsijánál.

— Ah, elhoztad! Jól tetted, megtesz az én uram mindent!

Meg bizony!

A suba alatt mozgolódás keletkezik. Mára asszony meg-símogatja a mozgó testeket:

— Nem fulladnak talán meg? Milyen csöndesek. Biztosan fáznak. Hány darab?

— Öten nagysága. Egy otthon maradt az asszonymál. Gyön-gék és éhesekek szegénykéik.

Leveszi a subát, hidegtől piros arcok és könnyező szemek néznek Mára asszonyra, aki megrémülve bámulja a parasztot és beszalad.

— Képzeld el, Ante, ez gyerekeket hozott...

A nehéz kapu zárjában megcsikordult a kulcs és az ablakot valaki becsapta.

Jerković Jelica. (ford. K. M.)

VOJVODINA TÖRTÉNETÉNEK VÁZLATA

A török uralom

Az 1514-es magyar jobbágyforradalom egyike volt azoknak az egész Európán végigzúduló nagy parasztforradalmaknak, amelyek az uralkodó hűbéres társadalmi rend bomlását jelentették. A XV—XVI. század fordulón kontinensünk a társadalmi harcok lángjában égett s hogy a hűbéri rend ezúttal nem bukott meg, csak azzal magyarázható, hogy a megbuktatására törekvő osztály, a parasztság nem rendelkezett elég szellemi és fizikai erővel, ideológiai és politikai képzettséggel, hogy a társadalom irányítását és fejlődését magára vette és továbbvitte volna. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a viszonyok megállapodtak, vagy a fejlődés dinamikája meg-